

BRYS, Antoon M.J., Rooms-katholiek geestelijke,
sociaal werker (Harelbeke 24 november 1891 -
Harelbeke 12 september 1961).

Zoon uit een onderwijzersgezin, was tijdens de Eerste Wereldoorlog seminarist-brancardier en vervulde na priesterwijding in 1919 en theologische studie te Leuven functies in het vrij onderwijs te Brugge, Torhout en Kortrijk. Op 1 april 1936 werd hij benoemd tot priester-bestuurder van het Algemeen Christelijk Werkersverbond (ACW). Hij was ook mede-oprichter en nationaal priester-bestuurder van de Katholieke Werkliedenbonden – opgericht in 1941 – en was na de Tweede Wereldoorlog algemeen priester-bestuurder van de Internationale Federatie van Katholieke Arbeidersbewegingen. Al deze functies bekleedde hij tot aan zijn dood. Brys had reeds vroeg belangstelling voor het sociale vraagstuk. Om diverse redenen, niet het minst religieuze, kon volgens hem alleen de christelijke arbeidersbeweging tot definitieve oplossingen leiden. Dat blijkt uit zijn studie van de pauselijke documenten als uit zijn kritiek op de leerstellingen van andere bewegingen, speciaal de socialistische. Zijn Vlaamse overtuiging was oprecht – hij nam deel aan de Vlaamse studentenbeweging te Leuven en zou de statuten van het Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond geschreven hebben –, maar zij werd ondergeschikt gemaakt aan de kerkelijke gehoorzaamheid en de belangen van de christelijke arbeidersbeweging. We moeten eraan herinneren, dat de splitsing van het ACW in een autonome Vlaamse en Waalse vleugel vooral na 1945 werd doorgetrokken. Een gevolg was dat Brys van 1949 af alleen nog verantwoordelijkheid droeg in het ACW en niet meer in de zusterafdeling met als naam: Mouvement Ouvrier Chrétien.

MICHEL NEIRINCK